

NEWS

letter

nr 2 - juni 1997 - 14 årg

Foto: Mount Cook Line

SVENSK
UTGAVA

Brev från Nya Zeeland

Skrivent denna månad är Annika Ohlson-Smith, som numera är bosatt i Nelson på Nya Zeelands sydö.

Ända sedan första gången jag besökte Nya Zeeland 1986 har jag betraktat landet som mitt "paradis på jorden". Mest på grund av den fantastiskt vackra och varierande naturen, det behagliga klimatet och det otroligt gästvänliga bemötandet man får som turist. Nyligen läste jag i en svensk tidningsartikel att vissa svenska politiker betraktar Nya Zeeland som "helvetet på jorden". Tja, som alltid ligger väl sanningen någonstans mitt emellan, beroende på ur vilken synvinkel man vill se det.

Jag har nu bott och arbetat här i Nelson sedan början på september förra året och gått igenom hela ekluten med att vara invandrare och arbetssökande. Det är helt klart att för en svensk som är van vid att det ska finnas arbetstrygghet var det lite av en chock. Här kommer man ingenstans utan att ha en CV (Curriculum Vitae=meritförteckning), där man på första sidan presenterar sig och verkligen "säljer sig" till arbetsgivaren. Detta var i varje fall något jag, efter 17 år i landstinget, inte var van vid. Vi svenskar är ju ofta fostrade att det är fullt att alltför mycket framhäva sig själv, men här är det ett definitivt måste. "The kiwi attitude" är något som de första nybyggarna i sin kamp att överleva har fört vidare i modern tid. "Bra karl reder sig själv" är ett gammalt svenskt uttryck som passar bra in på den attityden. Senare tiders "sköt dig själv och strunta i andra" stämmer dock inte alls in. Kanske just för att man vet hur tuftt och svårt det kan vara ibland, så är nyzeeländarna enormt hjälpsamma och generösa både mot sina vänner och okända. Att arbeta ideellt är inte bara vanligt utan något självklart här och det är det allmänna uppfattningen att landets ekonomi och sociala standard skulle rasa ihop utan "voluntary workers".

Arbetsförmedlingen här ger utmärkt service och trots att min man, som är "kiwi", hade sagt upp sin fasta tjänst innan han reste till Sverige förra våren,

så fick han vid tillbakakomsten till Nya Zeeland omedelbart arbetslöshetsunderstöd. Eftersom vi valt att bo i Nelson och kom hit på vinst och förlust, utan att ha ombesörjt arbete i förväg, så tog det ett par månader innan jag fick ett "fast" jobb. Min man, som är lärare, hade inga problem att få en tillsvidare tjänst. I övriga landet är arbetslösheten låg i dag, men i Nelson släss många högt utbildade om jobben. Alla som tröttnat på storstan eller

parlamentshusets korridorer och dessutom blev anklagad för att ha gjort det i onyktert tillstånd. En utredning pågår men hittills förnekar Mr Peters allt och vägrar att be om ursäkt. När ni läser detta är april ett minne blott, men i dagarna kommer Tina Turner hit till lilla Nelson och det är inte varje dag en världsartist kommer hit på besök! En annan rolig företeelse är att den i Nelson sedan flera år så oerhört populära "Wearable Art Show" nu ska resa ut i världen med början i Malaysia och Indonesien.

Under påsken vandrade vi i Abel Tasman National Park. Vi hade tänkt gå hela sträckan från Marahau till Whariwharangi och tillbaka igen

från Australien men som i dag är det största hotet mot skogarna i Nya Zeeland. Jag hörde även många olika sjö- och vadarfåglar, bl a paradisänder på friarstråt. Vandingsleden är en kustled och går omväxlande genom tät djungelliknande skog och över gyllene granit-sandstränder. Det syns tydligt varför kusten kallas Golden Bay. Vi badade ett par gånger i det kristallklara men ganska kalla vattnet och trots att det nu är höst fick vi en god påspädning av solbrännan.

Den som kommer till Nelson bör inte missa Abel Tasman Track. Man har stor valmöjlighet mellan att gå antingen hela leden som tar fem dagar eller delar av den. Även dagsturer från en strand till en annan är populärt och rekommenderbart.

Och självklart är medlemmar i Vän- skapsföreningen välkomna att titta in

klimatet på andra platser vill bosätta sig på denna underbara plats, både på grund av livsstilen och solen.

När man får ett arbete skriver man ett individuellt kontrakt med arbetsgivaren, vare sig det är ett långtids- eller korttidsjobb. I kontraktet skall arbetstider, lön och andra särskilda villkor stå, som t ex uppsägningstid från båda håll.

Som svensk är det mycket intressant att jämföra både arbetslivet och fritidsvanor mellan dessa länder. Man tycker inte det skulle vara några större kulturella skillnader, men det är helt klart att nyzeeländarna fortfarande är mycket "brittiska", lite konventionella och puritanska. Dock har flera "kiwis" börjat resa utomlands och framförallt den yngre generationen är betydligt mer liberal och flyttbar.

Vad pratar man om för tillfället? Ja, fortfarande är väl huvudnyheterna i massmedia dels regeringens, i mångas tycke, skandalöst generösa sponsring av Aotearoa TV (en TV-kanal för, av och med maorier) som slösats bort på annat än det var menat för. Den andra stora händelsen folk talar om är om när NZ Firsts partiledare Winston Peters dunkade parlamentsledamoten John Banks lite väl hårt i ryggen i

till Totoranui, men våra nyinköpta vandringsskor satte ett smärtsamt stopp för våra planer. Vi nöjde oss med att nå Anapai Beach, som ligger strax bortom Totoranui. Vädret var helt strålande med absolut molnfri himmel i fyra dagar. Nätterna underbart stjärnklara med starkt månsken. Vi sov ute på verandan i övernattningstugan Bark Bay hut, eftersom det var överfullt inomhus. Andra natten fick vi emellertid sängplats inne, men det var å andra sidan inte lika mysigt och fridfullt. På Anapai Beach finns bara ett par tältplatser, ingen "hut", så där sov vi under bar himmel på stranden, vilket var en helt oförglömlig upplevelse. Så fort det blev mörkt kunde man höra den nyzeeländska ugglan "morepork" hoa, dvs den säger faktiskt "more pork" (mer fläsk), därav namnet. Från buskar och träd hördes också en del prasslande och väsande från possums, som för länge sedan togs in i landet

till oss på 63 Golf Road, ett stenkast från Tahunanui Beach, Nelson.

**Annika Ohlson-Smith
och Allan Smith**

Förklaring till bilderna: Den 1 och 2 mars hölls ett skandinaviskt möte i Dannevirke, Nya Zeeland. Runt 300 skandinaviska emigranter och ättlingar deltog i de två dagar långa festligheterna. Många kom i folkdräkt för att bl a dansa kring en midsommarstång. Ledde dansen gjorde den svenska generalkonsulen i Nya Zeeland, Wivian Buckrell. "Ett jättebra tillfälle för skandinaver i Nya Zeeland att träffas," sa Wivian, bosatt i Wellington sedan 1981.

- Det är också ett bra tillfälle för oss på Vänskapsföreningen att önska våra läsare en riktigt Glad Midsommar!

Vänskapsföreningens räkenskaper 1 januari - 31 december

	1996
Medlemsavgift	1.544.653
Ränteintäkter m m	563.393
Intäkter	2.108.046
Lön m m sekretariatet	964.149
NEWSLetter	449.824
Rese- och mötesutgifter	194.610
Revision	38.750
Porto	96.863
Annonser, broschyrer och trycksaker	101.418
Bidrag till arrangemang och studieuppehåll	26.409
Övriga utgifter	18.489
Utgifter totalt	1.910.673
Resultat	197.373

Servicekontor i Sydney

Vänskapsföreningen öppnar servicekontor i Australien den 1 juli. Det nya kontaktstället ligger centralt mitt i Sydney och är öppet sex dagar i veckan. På kontoret finns en person som talar danska och som är anställd för att hjälpa medlemmar i Vänskapsföreningen. På servicekontoret finns anslagstavlor med gratis information om t ex köp av bil, att öppna bankkonto, skatteregler, övernattningsställen, aktivitetsmöjligheter i hela Australien m m. Här finns också tillgång till nyheter hemifrån samt information från Vänskapsföreningen. På servicekontoret kan alla medlemmar lämna meddel-

anden, ge tips och goda råd till varandra. Du kan även slå dig ner och slappna av med tidningar, backpackers-tidningar, broschyrer och uppslagsböcker.

Mitt i det hela finns flera bord med datorer från vilka du kan skicka e-post och fax, skriva ansökningar, brev m m. Du kan även använda servicekontoret som postadress och som ett bagageförvaringsställe - mot en mindre avgift.

Alla resande medlemmar kommer att tillsammans med biljetter och övriga resedokument få fler detaljerade upplysningar angående servicekontoret och alla de serviceförmåner som erbjuds speciellt för medlemmar.

Informationskvällar

Vänskapsföreningen arrangerar varje år ett antal informationsmöten och i höst kommer vi att besöka:

Västerås

tisdagen den 16 september, i Hörsalen på Stadsbiblioteket kl 19.00.

Jönköping

onsdagen den 17 september, i Fokus-salen på Stadsbiblioteket kl 19.00.

Vi inviterar föredragshållare som med hjälp av diabolbilder berättar om sin resa till Australien/ Nya Zeeland. Vänskapsföreningen informerar om de båda länderna och du får massor av goda råd och resetips. Notera plats och datum och håll utkik i dagspressen för mer information! Dessutom kommer vi att skriva mer om respektive arrangemang i nästa nummer av NEWS.

Välkommen!

Här finner du Vänskapsföreningen:

Kastellgatan 17/Box 7124
402 33 Göteborg
tel: 031-774 00 75

Nørregade 51
DK - 7500 Holstebro
tlf.: 97 42 50 11

Frederiksberg Allé 18-20
DK - 1820 Frederiksberg C
tlf.: 33 55 75 55

Vänskapsföreningens representanter:

Sverige:

Helena Bicer, Västgötaresan 87,
757 54 Uppsala, tel. 018-420362

Vänskapsföreningens styrelse:

Ordförande:

Preben Østergaard, Østrupvej 61,
Albæk, 8900 Randers, Danmark
Viceordförande & kassör:

Sv. Aa. Nielsen, Lyngvænget 83,
7870 Glyngøre, Danmark,
tel. 97731231, Fax. 97732980

Sekreterare:

N.J. Benn, Nr. Hvamvej 2,
7500 Holstebro, Danmark, tel. 97461207

Styrelseledamot:

Leif Johansson, Vildrosvägen 22, 574 50
Vetlanda 2, Sverige, tel/fax 0383-30755

Styrelseledamot:

Einar Nielsen, Kreklingvegen 8,
4350 Nærbo, Norge, tel/fax 51-433919

Nya visumavgifter

Turistvisum för vistelse i Australien i mindre än tre månader är fortfarande gratis.

Turistvisum för vistelse i mer än tre månader kostar numera 220 kronor.

Avgift för ansökan om:

studentvisum: 1 620 kr
emigration: 5 740 kr

Visumavgifterna ändras med jämna mellanrum. Kontakta Ambassaden eller Vänskapsföreningen för aktuell information.

Det får du som medlem

Som medlem av Vänskapsföreningen kan du alltid kontakta oss. Ring och vi ger dig alla de upplysningar som behövs till din resa.

Som medlem får du bl a:

- ✓ förmånliga medlemspriser på flygbiljetter
- ✓ medlemstidningen NEWSletter fyra gånger om året
- ✓ erbjudande om att köpa resehandböcker till medlemspris
- ✓ upplysningar om visum- och arbetsförhållanden i Australien och Nya Zeeland
- ✓ inbjudan till informationsmöten runt om i Sverige
- ✓ gratis VIP-kort till Backpackers vandrarhem i Australien och Nya Zeeland om du är under 27 år och köper din flygbiljett hos Vänskapsföreningen
- ✓ gratis medlemskap i Outside Adventure Exchange
- ✓ erbjudande om volontärarbete i Australien och Nya Zeeland för ATCV och NZWT
- ✓ möjlighet att komma på språkskola i Australien och Nya Zeeland
- ✓ Buzzavox - teleservice i Australien och Nya Zeeland
- ✓ turisvisum till Australien (short stay - tre månader)
- ✓ hjälp och vägledning på vårt servicekontor i Sydney

Medlemskap per kalenderår kostar:
75:- för enskilda 100:- för familjer

Nya Zeeland runt - på cykel

Efter 1 ½ dygns resa, avbruten av ett uppehåll på nio timmar i Bangkok vilket gav tillfälle att besöka templet Grand Palace, landade jag i Auckland. Jag var oerhört spänd på vad de kommande tre veckorna skulle bjuda på för naturupplevelser.

På annandagen kom jag till mitt första mål: omgivningarna i Rotorua som är präglad av varma källor, gejsrar m.m. Jag blev inte besviken. I Whakarewarewa-parken hade man byggt upp en kopia av ett maori-samhälle. Området var inbäddat i dimma som steg från

färjeläget kunde jag tvätta mig och få torra kläder av personalen på färjan. Verkligen gulligt av dem! Så kom jag till sydön och cyklade den oerhört trevliga sträckan längs kusten ner mot Kaikoura, där jag bland annat fick se en hel sälkoloni. På andra sidan vägen reste sig 2 900 meter höga berg nästan rakt upp från kusten. Det var ett dramatiskt landskap - och lika dramatisk skulle dagen bli, visade det sig.

underjorden. Det fanns sjöar i de klaraste blå färger och kokande lerpölar. Man fick dock inte ta så djupa andetag i dimman - lukten var inte alltför angenäm...! Rotorua är ju också känt för att välkomna besökarna med en doft av svavel, vilket påminner om ruttna ägg. Man vänjer sig dock snabbt. Ett annat vulkaniskt område är Waiotapu som bjuder på fantastiskt vackra sjöar i färgglada färger i exempelvis grönt och gult. De var underbart vackra att beskåda i solskenet. Jag cyklade vidare och passerade så småningom Nya Zeelands största sjö, Lake Taupo. Sjön är nästan 600 kvadratkilometer stor. Precis innan, hade jag skymtat morgondagens mål i söder: de tre vulkanerna i Tongariro National park.

Nordöns attraktioner

Vi cyklade en fantastisk tur på 65 km på Desert Road och såg de tre huvudattraktionerna på nordön: Mount Tongariro 1968 m ö h, Ngauruhoe 2291 m ö h samt Mount Ruapehu på 2 797 m ö h. Från den sistnämnda vällde fortfarande en massa rök upp efter utbrottet för några månader sedan. Det var mäktiga vyer att beskåda!

Turen gick vidare i saftigt gröna omgivningar och överallt fanns får, får och åter får. Femte dagen blev min första regnvädersdag. Det var då jag skulle ta mig till nordöns södra spets för att åka med färjan till sydön. Vid

Extra hjul och asfalteksam

Jag hade kommit ut på Canterbury-slätten, då vädret inom loppet av bara några få minuter förvandlades från strålende solsken till ett hiskeligt stormväder. Jag fick en fruktansvärd sidovind som flera gånger blåste ner mig i diket. Så fortsatte det i ca två timmar innan jag svängde lite mer söderut och därigenom fick vinden i ryggen. Här fick jag nog lite för bråttom att hämta in den tid jag förlorat. I Christchurch såg jag inte en mötande bil då jag skulle korsa vägen. Bang! Jag föll pladask i asfalten och slog i hakan rejält. Medan jag låg på vägen och försökte hämta mig, såg jag att ett par tillströmmande människor bar iväg min cykel. "Så!" tänkte jag. "Slut!" Jag reste mig upp, tacksam över att jag,

Överst t v: Fårlock vid Lake Hawea, sydön. Överst t h: Lars Nielsen: "Inte undra på att jag är på gott humör". Nederst: Den sista övernattningen före resan hemåt. Foto: Lars Nielsen

bortsett från slaget och lite "asfalteksam", hade klarat mig förvånansvärt bra. Så gällde det cykeln. Till min lättnad hade även denna sluppit bli förstörd. Ett skevt bakhjul och banden kring pakethållaren var trasiga, men allting kunde enkelt lagas. En av de som kom till undsättning, gjorde rent mina sår och såg till att jag blev inkvarterad på ett vandrarhem i närheten. Olyckan inträffade på lördagseftermiddagen och hjulet kunde inte bli lagat förrän på måndagen. Det innebar att jag blev tvungen att korta av turen, men jag var ändå glad att kunna fortsätta överhuvudtaget. På tisdagen cyklade jag till stranden Moeraki Point och fick se egendomligt formade, kulrunda stenar på ca 4 m i diameter.

Härifrån var det ca 400 km och två dagars cykling över till sydöns västkust, som är vida berömt för sin naturskönhet. När det är uppehållsväder! En av upplevelsorna ditöver var en fårlock på ca 500 får som hade kommit ut på vägen. Här var jag med andra ord tvungen att stanna en bra stund! På flera andra ställen, på min väg till västkusten, fanns vattenfall som föll från flera hundra meters höjd ner i floden. Fantastiskt!

Under ca 2 ½ dagar kom inte en droppe regn. Vägen slingrade sig högt över Tasmaniska Havet och bredvid mig fanns den tempererade regnskogen. Just här är det enda stället i världen som två glaciärer mynnar ut i en skog. När jag befann mig vid Fox Glacier hade jag strax innan sett Mount Cooks 3 800 meter höga topp.

På ett ställe vid den norra delen av kuststräckan, var klipporna formade som pannkakor som låg travade på varandra i en stor hög. Här sprutade vågorna upp, genom håll i klipporna som om det vore gejsrar.

Väder och vind artade sig

De två nästföljande dagarna regnade och blåste det, men jag tröstade mig med att det ju faktiskt varit fint väder den mesta delen av tiden. Och när jag åter var tillbaka på nordön, blev vädret bättre igen och jag ändrade min rutt från öns ostkust till västkust för att se vulkanen Mount Taranakis kägelformade 2 600 meter höga bergstopp. Inte heller här blev jag besviken. Det härliga vädret höll i sig. Så en sak till. Nya Zeeland doftar - av gräs och blommor överallt! En härlig doft jag aldrig glömmer.

Jag kom till Auckland på beräknad avresedag, men när jag kom ut till flygplatsen visade det sig att flygavgången blivit uppskjuten. Där stod vi, alla passagerarna, och fick veta att nästa flyg till Bangkok var möjlig först nästa morgon. Vi fick övernatta i Auckland. Kost och logi betalades av flygbolaget - samt ett samtal hem för att tala om att jag var försenad.

Dagen efter gick flyget som det skulle och jag kunde se tillbaka på 3 349 km cykling på Nya Zeeland. Tre veckor med mestadels sol - jag lutade mig nöjd tillbaka i flygstolen.

Lars Nielsen, Danmark

South-East Asia

on a shoestring

...är en resehandbok för dig som vill ha valuta för pengarna - den täcker nämligen hela Sydostasien. Har du ett stopp t ex på Bali eller i Malaysia blir du guidad runt till sevärdheter, mat och övernattningsställen och får många tips på hur du kan ta dig runt. **Som ryggsäcksresenär i Sydostasien är den oundgänglig!** Köp den hos Vänkskapsföreningens för 320 kr.

Drömlik

barndomsskildring

Den nyzeeländska författarinnan Kirsty Gunns debutroman *Regn* (Leander-Malmsten) har rönt stor framgång i bl a England. Det är en liten tunn bok som ändå känns tung, förtätad som den är med sinnesintryck och laddade stämningar. Tolvåriga Janey - man förleds att tro att det är författarinnan själv - tillbringar somrarna med sin älskade lillebror vid en sjö. De drömmer om

att rymma iväg tillsammans, undan föräldrarnas eviga drickande och festande med grannarna. Janey tar hand om sin bror, och de båda barnen skapar sig en egen värld, utanför föräldrarnas räckhåll. Som i en dröm leker de, vattnet är ständigt närvarande som en sensuell kraft, genom sjöns utforskade värld och regnets tunga droppar. Det kan inte sluta i annat än tragedi.

Vilken väg ska vi ta?

Använd de nya vägtatlarna för att planera din rutt på de australiska och nyzeeländska vägarna. Du kan studera de detaljerade kartorna och läsa om bl a trafikregler, avstånd och tidsplanering.

Pris för Australia Road Atlas 220 kr;
New Zealand Road Atlas 200 kr.

Boomerang

VÄNSKAPSFÖRENINGENS FÖRLAG

Australien
Lonely Planet, på engelska

- ☐ Australia Travel Survival Kit 340:-
- ☐ Western Australia 210:-
- ☐ Tasmania 210:-
- ☐ South Australia 210:-
- ☐ Victoria 230:-
- ☐ New South Wales & ACT 260:-
- ☐ Queensland 280:-
- ☐ Outback Australia 260:-
- ☐ Great Barrier Reef 190:-
- ☐ Bushwalking in Australia 170:-

På svenska

- ☐ Nordströms Sydney 150:-
- ☐ Australien (Willma) 230:-

Diverse

- ☐ Australia Camping guide 100:-
- ☐ Bilköp i Australien 100:-
- ☐ Australien, karta 12:-
- ☐ Australia World Travel Map (Bartholomew 1:5000000) 100:-
- ☐ Australia Road Atlas 220:-
- ☐ Jätten Turamulli (Barnbok) 40:-

Nya Zeeland / Diverse
Lonely Planet, på engelska

- ☐ New Zealand Travel Survival kit 300:-
- ☐ Tramping in New Zealand 190:-

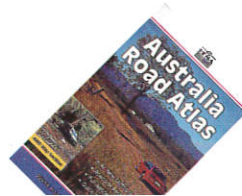
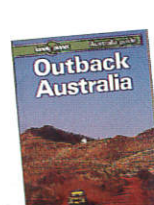
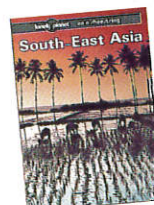
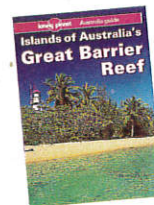
På svenska

- ☐ Nya Zeeland (Willma) 180:-

Diverse

- ☐ New Zealand Camping Guide 120:-
- ☐ New Zealand, karta 12:-
- ☐ NZ World Travel Map (kort) (Bartholomew 1:2000000) 100:-
- ☐ New Zealand Road Atlas 200:-
- ☐ Resehandboken - om konsten att resa på egen hand (Platypus) 130:-
- ☐ Vänkskapsföreningens T-shirt Blå, grå el. grön XL/XXL 65:-
- ☐ South-East Asia (Lonely Planet) 320:-
- ☐ Ordlista i fickformat (sv/eng/ty/fr/sp) 40:-
- ☐ Söderhavet (Platypus) 130:-

Så beställer du: Skriv namn, adress, medl nr och beställning på en postgiroblankett. Sätt in pengarna på nr 548131-2. Vi skickar böckerna så snart vi fått betalning. Alla priser är inkl porto.

Aktuellt från Australien

Svart "Nelson" född i Dubbo

En liten sensation i djurvärlden har inträffat i den stora djurparken Dubbo Western Plains Zoo i delstaten New South Wales. I zoot har nämligen fötts en australisk "Nelson", en liten noshörningsunge som döpts till Kusomona ("Den förstfödda"). Den lilla kalven är den första svarta noshörningsunge som fötts i fångenskap och på djurparken i Dubbo satsar man på att skapa en livskraftig population av den i Afrika utrotningshotade noshörningsarten. "Vår målsättning är att inom några år kunna sända flera svarta noshörningar till Zimbabwe för att hjälpa till att rädda rasen från undergång i Afrika", sa New South Wales miljöminister Pam Allan efter Kusomonas födsel.

Tio år som konferensland

I juni i år firar Australien tio år som ett land specialiserat på konferensarrangemang. Så länge sedan var det nämligen som landets första specialbyggda konferenscentrum, Adelaide Convention Centre i Sydaustralien invigdes.

De snabba framgångarna för Adelaide Convention Centre fick övriga australiska storstäder att satsa helhjärtat på konferensanläggningar. Totalt deltog 112 885 utländska delegater i konferenser och kongresser i Australien under 1996. Det gör Australien till ett av världens tio ledande mötesländer.

Botanisk trädgård i öknen

"En av världens mest intressanta botaniska trädgårdar" kallas den nyöppnade 200 hektar stora parken "Australian Arid Lands Botanic Garden", utanför Port Augusta i Sydaustralien. Anläggningen, som nyligen öppnades för allmänheten, har varit under uppbyggnad under i stort sett hela 90-talet och det kommer att ta ytterligare ca 15 år innan den är helt komplett. Det unika med denna "ökenträdgård" är att den på ett relativt begränsat område uppvisar ett mycket stort antal av de flora- och faunaarter som växer och lever i Australiens torra inland. Syftet med anläggningen är både att skydda och visa utrotningshotade och andra torrlandsarter och att skapa förståelse för behovet av miljöskydd i känsliga outback-områden.

En termin i Nya Zeeland

Som en del av mina civilingenjörsstudier, valde jag att förlägga en del av praktiken i utlandet. Så i början av september bytte jag ut den skandinaviska hösten mot nyzeeländsk vår och fick uppleva en härlig blandning av palmer och påskliljor.

Praktikplatsen ombesörjde jag på egen hand, vilket var en ganska tidskrävande process som tog ca ett år. Det var dock en oerhörd hjälp att min handledare hade en kontakt i Nya Zeeland som sedermera skulle visa sig vara väldigt betydelsefull. Denna kontakt blev nämligen inte enbart min handledare i Nya Zeeland utan han erbjöd mig även mat och husrum hos sin familj i Christchurch. Det förenklade så mycket för mig.

Efter diverse fax och e-post kom vi slutligen fram till vad projektet skulle handla om. Resultatet blev: ett individuellt projekt om införsel av ekologiska matvaror i den offentliga sektorn i Nya Zeeland.

Ekologi på nyzeeländska

Man kan lugnt konstatera att ekologiska matvaror i den offentliga sektorn har andra villkor än i Sverige. För det första är statsbidrag en form som avskaffades i slutet av 1980-talet i samband med genomgripande ekonomiska reformer beroende på att landet befann sig nära ruinens brant. Detta medförde också att den offentliga sektorn krympte oerhört. Vidare är man på Nya Zeeland förtjust i att iklä sig en "Clean & Green"-image. Men för den sakens skull är inte konstgödsel eller bekämpningsmedel förbjudna och att landet är en ekologisk oas, kan jag inte helt och hållet hålla med om. Man besprutar och konstgöder ganska mycket och faktum är att endast ca 0,1% av lantbruksarealen anses vara ekologiskt.

Min handledare, Holger Kahl, är anställd vid Christchurch Polytechnic och undervisar i trädgårds- och jordbruksekologi. Skolans ekologiska avdelning firade nyligen 11-årsjubileum och undertecknad inviterades som gästtalare. Istället för det tänkta föredraget på en kvart blev det 45 minuter, på grund av åhörarnas många frågor och imponerande nyfikenhet. Det där var ju emellertid enbart ett gott tecken. Därtill blev jag kallad till intervju hos en landstäckande tidning för att berätta mer om mitt projekt. Det är uppenbart att man är intresserad av ekologin och på vilka sätt den kan utvecklas. Är extra roligt

att mina synvinklar och jämförelser med Skandinavien är ytterst intressanta.

Hos stadens borgmästare

I anslutning till mitt projekt var jag en gång och fikade hos stadens borgmästare. Ett av hennes mål är att göra staden till "The Organic Garden City". Jag föreslog att hon skulle låta stadens rådhus servera ekologisk mat i samband med deras möten och möttagningar och därmed föregå med gott exempel i ovannämnda målsättning. Hon anammade mitt förslag och i skrivande stund är det verkställt.

Ett annat resultat av ansträngningarna är att Christchurch Polytechnic's restaurang (som är öppen för allmänheten och där skolans kockar och servitörer/ servitriser utbildas) också strävar efter att hålla sig till ekologiska produkter. För sjukhusen blir det däremot svårare - de har alla en mycket stram budget och traditionella tankebanor att slåss mot.

Studera utomlands

Att studera i ett annat land är något jag absolut vill rekommendera. Man utmanas inom flera områden, såväl språkligt och kunskapsmässigt som personligt. Och det kan man inte lära sig från någon studiehandbok! Men för att studera utomlands krävs en långsiktig planering och en del pappersarbete! I Christchurch vill de gärna välkomna fler studenter från Skandinavien, så möjligheterna är goda så långt.

Nya Zeeland ska upplevas...

Mellan projektskrivning och diverse föredrag fanns också tid att resa runt och se Nya Zeelands praktfulla natur. Det är verkligen imponerande vad som erbjuds i naturmässig och kulturell väg. Här finns allt från aktiva vulkaner, varma källor, gejsrar, glaciärer till tem-

pererade regnskogar, ändlösa slätter och gyllene laguner. Därutöver är "kiwis" (som nyzeeländarna kallar sig själva) otroligt öppna och gästfria. Det

är bara så svårt att beskriva alltihopa med ord - det ska helst upplevas personligen!

Lene Raunkjær Kristensen

Språkskola

- mer än att sitta på skolbänken

Anmäler du dig till en språkskolekurs, innebär det inte nödvändigtvis att du bara ska sitta på skolbänken. Du kan välja att lära dig språk genom flera olika spännande kurser, av vilka några inkluderar typiska australiska eller nyzeeländska utomhusaktiviteter. Du kan få mer information om språkskolorna samt om nedanstående kurser om du vänder dig till Vänskapsföreningen.

Christchurch är känt för sina många trädgårdar och grönområden. Arkivfoto

Au pair

Erbjuds i Perth, Adelaide, Brisbane och Sydney. Kursen erbjuds i förbindelse med en General English eller Cambridge kurs. Här får du möjlighet att bo hos en australisk familj och leva med i deras vardag. Att gå på språkskola på detta sätt gör vistelsen i Australien lite billigare, eftersom du slipper lägga ut på pengar på kost och logi. Du får betalt efter det antal timmar du arbetar, dock får du arbeta max 20 timmar i veckan. Det enda som krävs av dig är att du är mellan 18 och 30 år, förstår och talar engelska, är motiverad till att delta i de dagliga uppgifterna/plikterna, är utåtriktad, tycker om att arbeta med barn och har erfarenhet av det. För att bli antagen till kursen som au pair ska du anmäla dig för minst fyra månader.

Teacher training (kurs för lärare)

Erbjuds på fyra olika skolor. I Australien kan du anmäla sig i Canberra och i Melbourne. På Nya Zeeland finns kursen i Christchurch och Auckland.

Teacher training finns på flera olika nivåer. Välj den nivå du vanligtvis undervisar på. Alla kurser har som mål att lära deltagarna att undervisa i engelska i de länder, där språket inte talas så mycket utanför klassrummet. Det enda kravet för att delta är att du redan arbetar med undervisning i engelska.

Dykarkurser

Australier och nyzeeländare är ett aktivt släkte. Därför är det naturligt för dem att lära sig språk medan man t ex är ute på forsränning eller dyker i Stora barriärrevet. I Cairns arrangeras bl a en kurs, där engelskstudier kombineras med en dykarkurs. De första två dagarna får du dykarundervisning i en simbassäng, därefter bär det av ut på barriärrevet, där ni dyker resten av veckan. Den andra veckan läser ni engelska på heltid med vandringaktiviteter på veckoslutet. De sista två veckorna har du engelska på förmiddagen, och på eftermiddagen är du på Stora barriärrevet. Efter fyra veckor har du både ett PADI dykarcertifikat och många nya vänner, plus att du förbättrat din engelska avsevärt. Kurserna kan tas i Cairns, Adelaide eller Auckland.

Work experience

Här har du möjlighet att prova på att arbeta på ett australiskt företag. Antingen du redan är i en bestämd bransch eller kan tänka dig att prova något nytt, har du chansen här. Prova bl a att jobba på en tidningsredaktion, resebyrå, hotell, skola eller läkarpraktik. På skolan och arbetsplatsen kommer att du att få lära dig att prata engelska så som det används i just den branschen du valt. Under veckornas gång lär du dig att förstå, läsa, tala och skriva engelska, och en eftermiddag i veckan kan du praktisera dina färdigheter på ett australiskt företag. Dessa kurser finns i Perth och Adelaide.

Farmstay

Anmäl dig för en vecka och se hur det är att bo och arbeta på en australisk farm - det kan du göra på en kurs arrangerad av skolan i Cairns. Du får komma ut och rida och passa boskapen - kort sagt får du delta i alla dagliga göromål som hör en farm till. Hela veckan blir du undervisad i engelska, medan du arbetar. Det ska dock tilläggas att ingen lön utgår!

Bilar till salu i Australien

Stationcars och campervans säljes av danskar i Brisbane, Australien. Bilarna är nybesiktigade och körklara. Vi hämtar gärna upp i Brisbane. För flera upplysningar kontakta:

Per & Helle Hansen, 374 Highlands Rd.

Eudlo 4554 QLD, Australien, tlf./fax + 61 7 54789236

Aktuellt från Nya Zeeland

Sänkta åldergränser

Nyzeeländska tonåringar kommer av allt att döma kunna fira det nya århundradet genom att dricka alkohol lagligt för första gången. En mildring av de nyzeeländska alkoholagarna har rekommenderats av en särskild, av regeringen utsedd kommitté. Deras rekommendationer går bl a ut på att sänka minimiåldern för förtäring av alkohol från 20 till 18 år; tillåta försäljning av vin, sprit och öl även i mataffärerna samt införa söndagsöppet hos de försäljare som redan har tillstånd att sälja alkohol. ...Känns tongångarna igen?

Vandra i ett köpcentrum!

Att promenera omkring inomhus i ett köpcentrum är ett populärt sätt att träna i West Auckland. Upp till 200 människor deltar i ledna grupper runt Lynn Mall Citys trygga omgivning. Idén kom från ett liknande program i Australien, och är också en populär träningsform i Kanada och USA.

Stewart Island - ett paradys för fåglar och turister

Stewart Island, Nya Zeelands tredje och sydligaste ö, har tagit fram en plan för att attrahera turister till den lilla ön med 400 bofasta. Initiativet kommer från de boende själva som i allt högre grad livnär sig på turism. Fågellivet med bl a över 20 000 kiwifåglar, samt den speciella och gemytliga glesbygdskarakären på ön hör till de viktigaste attraktionerna.

Den bästa chansen till att beskåda Nya Zeelands nationalfågel finns alltså just här. Här finns också ett stort antal sjöfågelarter, pingviner, samt många inhemska fågelarter som tui, kaka, bellbirds och kakriki. Fridykning utmed kusten bland delfiner och säl är populära aktiviteter.

Stewart Islands turistorganisation lägger stor vikt vid att koordinera de många turistattraktionerna, bl a skogsvandringar, havskajak, jakt, fiske, båtuthyrning, golf och dykning, för att inte ön ska bli överexploaterad.

60% av Stewart Island utgörs av naturreservat till vilka det krävs speciella tillstånd för att besöka.

Har du fått det nya programmet?

Vänskapsföreningens nya program är det hittills mest omfattande och outhärligt när du ska planera din resa - 56 fullspäckade sidor med fakta och inspiration till resan Down Under. Här finns allt från billiga övernattingsställen för backpackers till kryssningar och exklusiva resorts. Ring till oss på tel 031-774 00 75 om du vill ha det nya reseprogrammet hemskickat.

Kan vi bli bättre?

Vänskapsföreningen sänder i maj/juni och november/december ut ett frågeformulär till dem som ska resa till Australien och Nya Zeeland under dessa perioder. Anledningen är att vi på Vänskapsföreningen vill få reda på om servicen vi ger lever upp till medlemmarnas förväntningar. Vi hoppas att så många som möjligt vill fylla i formuläret och returnera det till oss.

Ny drömmaresa

Det är nu nästan fullt på den grupprese med svensk reseledare, som Vänskapsföreningen genomför i november. På den 23 dagar långa rundturen upplever du Australiens kontraster och ser några av de största sevärdheterna. Bl a kommer du att få åka med det legendariska tåget "the Ghan" från Adelaide till Alice Springs, du kommer till Stora barriärrevet och öarna Magnetic och Fraser, och självklart får du också tillbringa några dagar i Sydney. Ring efter programmet, som beskriver dag för dag vad du får se. På grund av det överväldigande intresset för den här resan har vi beslutat genomföra en liknande den **7 februari till 1 mars 1998**. Vi är i full gång med planeringen, och i nästa nummer av NEWS kan du läsa mer om vilket spännande innehåll resan kommer att få nästa gång.

Rökfria SAS-flygningar

Fr o m den 1 september kommer det inte längre att vara tillåtet att röka när man flyger med SAS.

Brisbane

När man inte visste vad man skulle göra av de mest motsträviga stråfångarna i Sydney, föll valet på Redcliffe vid Moreton Bay mitt på Australiens östkust. I september 1824 anlände den första gruppen. Efter några svåra månader flyttade

På King George Square framför City Hall mitt i stan kan man sitta och äta en glass och titta på folklivet. Ett kvarter österut ligger Queen Street Mall, som är den livligaste shoppinggatan. Förutom massvis av affärer finns den underjordiska busstationen här, plus

äldsta byggnader i området, som t ex Customs House.

Känner man för att bada - och det gör man! - får man åka en bit eller också ta färjan över floden till South Banks konstgjorda stränder. Det var här världsutställningen Expo '88 smälldes upp, och nu är det en av Brisbanes främsta turistattraktioner med nöjespark, stränder och fjärlshus. Det är en lätt surrealistisk känsla att ligga och sola på den konstgjorda sandstranden och se skyskraporna på andra sidan vattnet. Och eftersom man gått in för att göra rekonstruktionen komplett finns här också badvakter att beskåda.

I fjärls- och insekts huset fladdrar och kryper det omkring hundratals fjärlar, spindlar och andra insekter ur Australiens unika fauna.

Gondwana Rainforest Sanctuary i samma område är en rekonstruktion av regnskogen och populeras av lite större djur. Här har man chansen att få ett foto av sig själv som en äkta Crocodile Dundee med t ex en orm runt halsen. Men koalorna är också rätt charmiga.

Eftersom Moreton Bays stränder inte riktigt förtjänar att kallas stränder - de är leriga och grunda - får man vackert ta båten ut till en av de öar som ligger utmed kusten. Norra och södra Stradbroke Islands är kanske de mest populära. Fram till 1896 fanns det bara en Stradbroke Island, men ett oväder det året medförde en klyvning och sedan dess finns det två. Den norra ön - "Straddie" - är större och bebodd. Naturen är relativt orörd, sandstränderna är perfekta, och delfinerna trivs i närheten. Man kan dyka, surfa eller ta en ridtur. Den södra ön är helt obebodd. Moreton Island ligger norr om Stradbroke och är lite vildare och lite mindre turistic. Ön är känd för sitt rika fågelliv och för Mount Tempest - den högsta sanddynen i världen som ligger vid en kust. Moretons Islands västra sida kantas av flera skeppsvrak, den östra är en tre mil lång strand, som gjord för surfing.

Via en lång bro tar man sig från Brisbane till halvön där Redcliffe ligger och allt en gång började, så även denna artikel. Talande är det namn aboriginerna valt för platsen: *Humpy-bong* - det betyder döda hus!

Erika Dahlberg

South Bank, Arkivfoto

man kolonin söderut, så att den kom att ligga ca tre mil uppströms Brisbane River.

Sedan dess har mycket hänt: Brisbane har vuxit till att bli den tredje största staden i Australien. Och även om den av Sydney- och Melbournebor närmast betraktas som en sömning från landet (om än med ett behagligt klimat), finns här en hel del av intresse. Inför Commonwealth Games 1982 och Expo '88 fick Brisbane ett par ansiktslyftningar med nya byggnationer och restaurering av gamla. Det gjorde också att övriga australier och inte minst turister från hela världen fick upp ögonen för Queenslands huvudstad.

Själv Brisbane är egentligen inte en kuststad: istället är det Brisbane River som är stadens åder. Extra påtaglig är den när man besöker den ljuvliga botaniska trädgården som ligger centralt, just där floden kröker sig. Faktum är att Brisbane River ringlar sig som en orm genom hela Brisbane och dess förorter. Gatorna i innerstan är däremot mycket raka och logiskt döpta med kvinnonamn för gator som går i nord-sydlig riktning och mansnamn för de i väst-östlig riktning. Brisbane är kuperat och stadskärnan trängs i groppen mellan bergen och floden, vilket gör att det kan bli ganska outhärligt här under sommarmånadernas dallerande heta och stillastående luft.

turistbyrå, Hilton Hotel, åtta biografer och Myer Centre. På kvällen är det lika mycket folk som på dagen - bara med andra mål i sikte: restauranger, barer och nattklubbar.

Annars är det till nyuppfärschade Riverfront man ska bege sig för att hitta det bästa nattlivet. I komplexet Eagle St Pier hittar man garanterat något som passar ens smaklökar. Här ligger bl a City Rowers Club med panoramautsikt mot floden, men vill man mingla bland yppisarna i baren är man tvungen att klä upp sig. Från

Brisbane skyline. Arkivfoto

citys nordöstra sida går också färjan och utflyktsbåtar ut på Brisbane River. Dessutom ligger några av Brisbanes

RES MED VÄNSKAPSFÖRENINGEN
GÖTEBORG 031-774 00 75

Australiens största semesterparadis

Guldkusten sträcker sig från gränsen mellan New South Wales och Queensland till ca fyra mil norr om Brisbane. Där den ena semesterorten slutar, börjar en ny och en av de allra mest kända är Surfers Paradise, som definitivt lever upp till sitt namn. Här finns utmärkta möjligheter att surfa.

Surfers Paradise ligger endast en timmes bilväg från Brisbane och har ett stort utbud av all slags underhållning och nöjesliv. Här är det mesta öppet dygnet runt, vilket tillhör ovanligheter i Australien.

Spelfantaster finner sitt paradis på Conrad Jupiters Casino som är Queenslands första lagliga kasino.

Först och främst är det emellertid stränderna som lockar i Surfers Paradise och det finns en hel del attraktioner som också gör att Surfers Paradise blir barnens paradis.

Seaworld är en av de mest populära attraktionerna på Guldkusten. Det är Australiens största djurpark med bl a sjölejon, delfiner och hajar. Uppvisningar äger rum flera gånger dagligen. Entré: **AUS \$34**.

Fröjdas hela dagen i Dreamworld. Arkivfoto

I Commera, ca två mil norr om Surfers Paradise, ligger nöjesfältet Dreamworld som har Disneyworld som förebild, men där huvudpersonen inte Musse Pigg utan en koala. Nöjesfältet är uppbyggt kring tio olika teman. Entré: **AUS \$4**.

Movie World är en rekonstruktion av Warner Brothers film-studios. Här kan du möta kända figurer från film-

världen - såväl levande som tecknade figurer. Movie World ligger ca 16 km nordväst om Surfers Paradise.

Entré: **AUS \$34**.

Wet'n Wild är ett gigantiskt vatten-

palats och ett eldorado för vattendjur och alla som älskar att bada.

Entré: **AUS \$17**.

Hotell på Guldkusten

Om du vill njuta av stränderna ett par dagar, kan vi rekommendera hotellet Outrigger Resort som endast ligger tio minuters promenadväg från stranden. **AUS\$95** per dubbel- eller enkelrum per natt. Barn under tolv år bor gratis.

Seaworld har mycket att erbjuda. Arkivfoto.

Ta tåget genom Queensland

Benfinner du dig i Brisbane och ska vidare norrut till Cairns, så stig på tåget "The Queensland" och bli en upplevelse rikare. Sträckan från Brisbane till Cairns längs Queenslands östkust är mycket omväxlande och går genom de populära badorterna, enorma ananas-, banan-, kaffe- och teodlingar, socker-rörsplantage och tropisk regnskog. Förutom det spännande landskapet kan du se fram emot komfort i särklass och många spännande möten med andra resenärer. Avgång från Brisbane söndag kl 9.55 med ankomst i Cairns nästa dag kl 18.00. Du kan naturligtvis också välja att åka i sträckan motsatt riktning.

Pris per person i första klass, inkl sovvagn och måltider: **AUS \$389**. "Indian Pacific" är en annan av Australiens kända tågsträckor, och i nästa nummer av NEWS kommer en artikel om den 435 mil långa tågresan från Sydney till Perth.

Flygpris till Brisbane:
8875:- t/r med
Malaysian Airlines.

Europeiska försäkringar - MINI och MAXI

Det mest omfattande reseförsäkringen MAXI ger ett fullgott skydd under hela resan. Du får tillgång till Euro-Alarm, Euro-Centers och får ersättning för läkervård. Du kan även få resestartskydd, anslutningsskydd, ersättningsresa och mycket mer - om oturen skulle vara framme. Du betalar ingen självrisk.

Om du redan har en försäkring med reseskydd utanför Norden, kan du komplettera med Europeiskas MINI reseförsäkring. Då får du ett bättre skydd med Aktiv Skadehjälp - naturligtvis utan självrisk. Du bör läsa igenom villkoren i dina övriga försäkringar så att du vet att du har ett fullgott skydd för läkekostnader.

Som medlem i Vänskapsföreningen får du 10% rabatt på dessa försäkringar.

Från Brisbane till bushen

En av sevärdheterna kan vara Balancing Rock. Arkivfoto

Man behöver inte åka så långt från Brisbane förrän man befinner sig mitt ute i naturen. Vill du ha oförglömliga upplevelser i den australiska vildmarken medan du är i Brisbane, kan vi rekommendera en tur med Never Never Safaris. Turen föregår i en mindre fyrhjulsdriven buss som kan komma betydligt längre ut i bushen än en vanlig buss. Tvåttäkta "aussies" berättar om omgivningarnas flora och fauna.

Denna 2-dagars tur går bl a till Bald Rock National Park, där monoliten Bald Rock dominerar samt till Girraween National Park och till de 210

meter höga Boonoo Boonoo Falls. Glöm inte gummistövlarna - du får garanterat en extra upplevelse! Du kommer också att färdas genom ett av landets mest frodiga områden och besöka Balandean Estate Winery samt fårfarmen Glen Oak där du får se fårhundar och fårklippare i arbete.

En upplevelserik tur med Never Never Safaris. Arkivfoto

Pris per person vid minst två personer, inkl övernattninng och alla måltider:
AUS \$320. Turen genomförs varje tisdag.

RES MED VÄNSKAPSFÖRENINGEN
GÖTEBORG 031-774 00 75

Ta bussen!

Med buss kan du komma långt för en billig penning. Det är en fördel att köpa ett av de många busspass som finns i både Australien och Nya Zeeland.

Grundarna av **OZ Experience** har själva varit backpackers, och har med sina erfarenheter som grund utvecklat ett mycket flexibelt busspass som gör det ännu roligare och billigare att vara backpacker. Busspasset gäller enligt fastlagda rutter, som täcker större delen av Australien. Avfärd sker på vissa bestämda dagar, men du kan gå av och på som du vill under resans gång, och stanna kortare eller längre tid på varje ställe. Busschaufförerna kan mer än bara köra buss. De är ofta bra på att berätta historier om de trakter ni åker till, och kan ge många tips och goda råd. Självklart ser de till att du får ut så mycket som möjligt av resan - de drar med dig på alla möjliga äventyr tillsammans med unga från hela världen.

Prisexempel: "Bruce" - från Sydney via bl a Surfers Paradise, Dingo, Airlie Beach och Magnetic Island till Cairns: **AUS 310**

Åker du med **Contiki** på turen "Beaches and Reef" kan du lita på att du får 15 dagar av sol, strand och aktiviteter över och under vatten. Turen är ett fantastiskt bra tillfälle att uppleva Stora barriärrevet, regnskogen och öarna Magnetic, Whitsunday och Fraser. Under resans gång stannar ni för uppehåll i populära semesterorter med tillgång till det mesta - du kan dyka, surfa, simma eller bara njuta av livet under palmerna. På Tully River kan du följa med på försrättning, på Fraser Island kan du åka ut på expedition i en fyrhjulsdriven jeep och på Magnetic Island kan du ta dig runt med Mini Moke. Hälsa på valar vid Cape Byron - Australiens östligaste punkt - och på koalor och krokodiler i Townsville. I Tjapukai Aboriginal Cultural Theme Park i Cairns får du en inblick i urbefolkningens kultur, innan linbanan tar dig med upp över regnskogen till Kuranda. Turen går från Cairns till Sydney eller tvärtom. Pris per person från **AUS 1 295**.

När drömmen blir verklighet

Skolan är avslutad och det är dags att upptäcka världen. Nu vill många att resedrömmarna ska förverkligas. Men när man är igång med att planera sitt livs resa, kan det vara svårt att veta var man ska börja. Här följer några råd som förhoppningsvis kan hjälpa dig en bit på vegen.

Först ska du göra klart för dig **HUR LÄNGE** du vill vara borta **VART** du vill åka **VILKET** målet är med resan **HUR MYCKET PENGAR** du har råd att spendera

Resrutten

Det är viktigt att du noga tänker igenom hur många ställen/ länder du vill besöka. Maturligtvis kan du hinna se hela världen på ett par månader, men om du vill **UPPLEVA** världen, behöver du betydligt längre tid. Välj ut de platser som du tycker är mest intressanta och koncentrera dig på dem.

Flygbiljetten

När du har en idé om vart och hur du vill resa, kan vi vägleda dig vidare så att du får den bästa och billigaste biljetten. Vänskapsföreningen har mycket förmånliga priser på flygbiljetter, inte minst till ungdomar under 26 år och för studerande upp till 34 år. Vi är en del av den världsomspännande organisationen **TRAVEL HELP** vars nätverk

Jorden-runt-biljett (ungdomar/studerande): Göteborg-London-Bangkok-Bali-Cairns/Sydney-Christchurch/Auckland-Fidji-Hawaii-Los Angeles-Göteborg **11 890:-**

(/= på egen hand mellan städerna).

innefattar mer än 100 kontor i hela världen. Här kan du t ex ändra datum eller resrutt mot en avgift på **US\$ 25**.

Ekonomi

I översikten nedan kan du få en aning om vilka dagliga utgifter för mat och övernattnings kan handla om (exkl. transport och div inköp) i olika länder. Räkna med ett par tusen kronor i månaden för transport och fickpengar.

Vaccinationer

När du vet vart du ska resa, kontakta din läkare som bäst känner till vilka vaccinationer du ska ha.

Visum

Vänskapsföreningen kan upplysa dig om till vilka länder du behöver visum. Det beror ofta på hur länge du ska vistas i ett visst land.

Försäkring

Vänskapsföreningen upplyser om priser och villkor. Medlemmar i Vänskapsföreningen får 10% rabatt på vissa försäkringar.

Det är också en god idé att ta reda på klimatet i de olika länder du ska resa till. Är det regnperiod? Sommar eller vinter?

Vänskapsföreningens personal har ofta varit ute och rest och vet vad det innebär att resa och uppleva. Många har rest som "backpackers" och delar gärna med sig av sina erfarenheter till andra - bara ring om du vill ha hjälp med planeringen.

Kr per dag	50-100	100-150	150-200	200-300
Nord- och Sydamerika	Peru, Ecuador Bolivia, Guatemala, Venezuela	Brasilien, Mexiko Costa Rica, Nicaragua	Kanada, USA utanför storstäderna	Karibien, USA:s storstäder
Fjärran östern	Indien, Nepal Indonesien, Pakistan	Thailand, Kina Malaysia, Filippinerna	Singapore, Hong Kong, Maldiverna	Japan
Söderhavet		Fidji, Samoa Tonga, Rarotonga	Australien, Nya Zeeland	Tahiti, Hawaii

RES MED VÄNSKAPSFÖRENINGEN
GÖTEBORG 031-774 00 75

*Att åka båt är något av det mest avstressande som finns -
inte minst när platsen är kring öarna utanför Queenslands kust.*

Kursen är lagd

Badkläder och äventyrlust är allt du behöver ombord på Coral Trekker - men ta med dig kameran också, ifall du senare i livet vill minnas en fantastisk segelfärd i ögruppen Whitsundays. Kryssningen, som arrangeras av Whitsunday Adventure Sailing, börjar i Airlie Beach. Du kan ev flyga till Proserpine, varifrån bussar avgår till Airlie Beach.

Coral Trekker är en norsk segelbåt från 1939 med plats till 16 passagerare. De segelkunniga kan ge besättningen en hjälpende hand, övriga kan bara njuta av det himmelsblå havet och de gröna öarna som glider förbi. Du kommer i land på några av de vackra öarna på vägen, för vandrings-turer i regnskogen och grillfester på stranden. Det finns också gott om tillfällen att snorkla, surfa och simma i omgivningarna som är svåra att föreställa sig ens i fantasin. De flesta av öarna är obebodda. Istället för att sova på båten kan du campa på de öar ni kastar ankare vid, och känna hur det är att ha en hel ö - nästan - för dig själv.

Fyra-dagars-kryssning med övernattnig i hytt med fyra eller sex sängar: **AU\$ 495**. Sju-dagars-kryssning med övernattnig i hytt med fyra eller sex sängar: **AU\$ 895**. Priserna inkluderar alla måltider och utrustning

för dig som vill snorkla eller surfa. Camping kostar **AU\$ 10** extra per natt och inkluderar tillstånd, tält och sovsäck.

Segelturen med Coral Trekker innebär inte lyx, men väl stora upplevelser. Vill du hellre följa med på en kryssning där bästa komfort är en självklarhet, se vårt erbjudande på reseprogrammets sida 19.

Vill du själv stå vid rodet?

Du kan också välja att hyra en segelbåt och själv vara skeppare på upptäcksfärd runt Whitsunday-öarna. Det är aldrig långt till en ny ö och en ny upplevelse, så det är den sortens semester barnen också älskar.

Segelbåten är fullt utrustad med allt från sjökarta till snorklings- och fiskegrejer. Om du inte vill använda tid till att proviantera, kan du beställa båten med proviant efter eget val, och allt finns redan ombord när du anländer. Du får naturligtvis en grundlig instruktion i att segla båten.

Pris: **AU\$ 280/dygn** under perioden **22/6 - 14/7** för en 30 fots båt med plats för fyra vuxna. Ring till oss om du vill ha fler upplysningar.

På väg i hyrbil eller husbil

Att färdas i husbil eller vanlig bil är en smaksak. Tycker ni om att campa, ska ni välja husbil. Sätter ni mer värde på komfort och gärna vill ha en riktig säng att sova i, ska ni hyra bil och övernatta på hotell.

Med en husbil behöver ni aldrig tänka på övernattningsfaciliteter eftersom allt sådant finns med er hela tiden. Överallt finns bra campingplatser och en vägledning till dessa får man tillsammans med bilen.

En husbil har bl a kylskåp, kokplattor och nödvändig köksutrustning så närhelst hungern faller på kan ni sätta er till bords var ni än befinner er. Husbil är för övrigt en idealisk lösning om man har barn med sig. Campingbord/-stolar och bilbarnstol kan lånas i Australien och hyras i Nya Zeeland.

Övernattar ni på hotell, slipper ni alla de praktiska sysslorna och har ni ställt in er på att ha en riktig semester så ska ni hyra bil.

Australien kan verka stort och oöverskådligt och det kan vara svårt att avgöra hur långt man hinner.

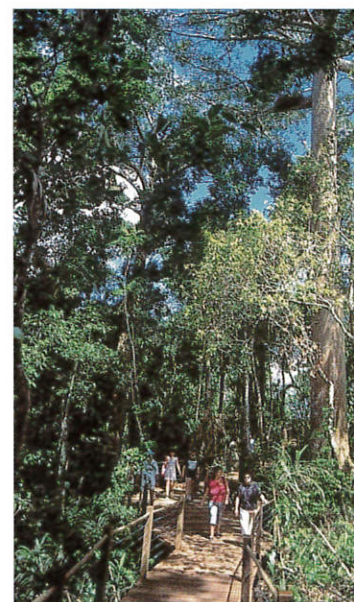
Vi har vi tagit Sydney som utgångspunkt med slutdestination Cairns i en tur på 13 dagar.

Hyra av husbil (Spirit 2) i 13 dagar med avgifter till campingplatser:

Pris per person v/2 personer från **AU\$1040**

Hyra av bil i 13 dagar och 12 övernattningar på hotell:

Pris per person v/2 personer från **AU\$ 1090**

Bilen står packad och klar på Nya Zeeland

I Auckland och Christchurch kan du hyra en stationcar som är packad med all nödvändig campingutrustning - bl a iglötält, luftmadrasser, campingbord/-stolar, parasoll, gasolkök, köksbestick, kylväska och lykta. Sövsäckar kan hyras. I bilen finns också kartor samt översikt över campingplatser. Pris från **NZ\$63** per dag inkl fria mil, försäkring, skatt och upphämtning på flygplatsen. Hyra av utrustning kostar **NZ\$15** per person och dag.

**RES MED VÄNSKAPSFÖRENINGEN
GÖTEBORG 031-774 00 75**

Kör-själv-program

Som en hjälp för att få ut mesta möjliga av turen i hyrd bil/husbil har vi utarbetat ett kör-själv-program med olika förslag till färdvägar i Australien och Nya Zeeland.

Programmet innehåller dag-för-dag beskrivningar av sevärdheter samt kilometerangivelser.

Ring efter programmet om du planerar att hyra bil eller husbil.

Om man ber någon associera till ordet "rugby" får man oftast höra ord som hårt, tufft, tacklingar, machomän med mycket muskler... Förvånar det då att de australiska och nyzeeländska rugbyspelarna tillhör den absoluta världseliten?

Så verkar de själva vilja se på saken. Det ligger mycket prestige i rugby. Självklart måste man kunna spelet, men det verkar också handla mycket om att vara stark och skoningslös mot motståndarna på planen. I alla fall enligt Mark Denny, till Helsingborg invandrad australiensare.

- Det är lite som ishockey för er svenskar, säger Mark. En kollektiv nationell stolthetskänsla över att vara störst, bäst och - inte vackrast men råast!

Mark förklarar att det finns två huvudföreningar inom rugby: Union och league. Union är den ursprungliga varianten, och de som spelar rugby union nuförtiden är s k amatörer. Rugby league å andra sidan har genom åren förändrats till att bli "mer publikvänlig" som Mark uttrycker saken - d v s med hårdare tag och fler tacklingar.

- Rugby union är en sport med större integritet. Rugby league handlar mest om pengar, tyvärr.

De stora nationerna inom rugby union är

Nya Zeeland, Sydafrika, Australien, England och Frankrike. Sydafrika vann förra årets Union World Cup.

- Tråkigt nog finns det inga svenska TV-kanaler som visar rugby. Men det skulle nog kunna bli riktigt stort även här, tror Mark.

Men det finns faktiskt ett 50-tal rugbyklubbar i Sverige, och division 1-3 för

Hårda män i mjuk förpackning

herrar samt en damallsvenska. Thomas Stroud är nyzeeländare och spelar rugby i Göteborgsklubben Spartacus. Han är mån om att vi förklarar skillnaden mellan rugby, Australian Rules Football och American Football för våra läsare.

Australian Rules Football, mest populärt i Melbourne-området, spelas på rund plan, och med helt andra regler än i rugby - bl a sparkar man bollen mer. Och i American Football (Tom fryser föraktfullt bara han hör ordet) passar man bara framåt - i rugby kan man även passa bakåt. De amerikanska fotbollsspelarna är dessutom väl inpackade i diverse skydd, medan

Vem kommer att vinna den svenska elitserien i år då?

- Spartacus så klart. Vi har de snyggaste tröjorna också.

Självförtroende ska man ha i riklig mängd, det är ett som är säkert!

För information om din närmaste rugbyklubb, ring Svenska Rugbyförbundet på tel 08-605 65 24.

Rugby enligt Nationalencyklopedin: bollspel mellan två 15-mannalag på en gräsplan 100 m x 68 m. Målen utgörs

av två stolpar, 8 m höga och med 5,6 m avstånd från varandra, samt en tvärribba på 3 m höjd. Matchen spelas i två halvlek om 40 min. Lagen består av två delar, klungan och backarna.

Klungan har som huvuduppgift att

vinna bollen vid ställklungor (mot-svarar ungefär teknik i ishockey) och inkast, medan backarna ska springa med eller sparka bollen mot mål. Bollbäraren stoppas genom att tacklas till marken. Den ovala bollen (28 cm lång, vikt ca 4 hg) kan både bäras, kastas och sparkas.

Spelet utvecklades på Rugby School i England i mitten av 1800-talet och upptogs sedermera av flera internatskolor och universitet. Under 1900-talet spreds det främst till samväldesländerna och Frankrike och är nu ett av de största lagbollsspelen, som spelas i alla världsdelar. VM spelades första gången 1987 i Nya Zeeland och arrangeras vart fjärde år. VM i 7-mannarugby, som i princip är samma spel, anordnas också vart fjärde år sedan 1993.

I Australien är man tokiga i rugby, och rugby leagueklubbarna köper spelare till höger och vänster. Eftersom det är i Sydney-området i New South Wales de största pengarna ligger är det också alltså oftast lagen härifrån som vinner turneringarna.

- Pojkarna från Queensland blir förr eller senare köpta av de rika klubbarna i New South Wales, säger Mark Denny.

Då kan man föreställa sig hur mycket hämndlystnad och ingrott hävdebegär spelarna - och publiken inte minst! - känner när kampen mellan stakterna, *State of Origin*, går av stapeln. - It's the toughest competition in the world, säger Mark med övertygelse. Något för svensk TV att begrunda kanske?

Erika Dahlberg

Översta bilden: rugbylandskamp mellan nyzeeländska All Blacks och australiska Wallabies; I mitten: rugbyspelare; Nederst: Australian Rules Football.

Stadsnationalpark i Sydney

Liksom den förhoppningsvis blivande OS-kollegan Stockholm kan Sydney skryta med något så unikt som en stadsnationalpark. Parken, som officiellt kallas Sydney Harbour National Park, omfattar ett antal öar utspridda i den jättelika Sydney Harbour, världens största naturliga hamn. De mest lättillgängliga öarna är Shark Island, Clark Island och Rodd Island, som lätt kan nås med turbotar från olika delar av Sydney. Öarna saknar affärer, kiosker, vägar och allt annat som finns i den omgivande världsstaden. De är populära utflyktsmål under helgerna, men i det närmaste folktomma under veckorna. Privatbåtar får släppa av passagerare på öarna, men inte förtöja eller ankra vid dem.

En livs levande moafågel - än en gång?

En japansk forskare, som försökt isolera äkta DNA från en moafågel, lyckades nyligen isolera en speciell gen från moafågeln. Moafåglarna var en gång världens största fåglar, de kunde bli 3,5 m höga, och levde på Nya Zeeland tills för ca 200 år sedan. Men i ett land utan däggdjur var moafåglarna en värdefull proteinkälla för de första maorierna (även kallade moajägarna) varför dessa imponerande fåglar utrotades.

Den japanske professorn Yasuyuki Shirota är nu på jakt efter de speciella gener som bestämde moafåglarnas fjäderfärg, beteende och storlek. Han tog två gram fragment från ett moafågelben och kopierade dess DNA, innan han implanterade det i kycklingfoster som saknade pigmentgener.

Födelsedagsträdet i Nya Zeeland

Förra året fick vi på Vänskapsföreningen en ovanlig fråga från en av våra medlemmar, Kjell Persson i Skövde. Kjell ville överraska sin fru med en speciell gåva på hennes 40-årsdag den 1 mars: Ett träd planterat på Nya Zeeland skulle det vara!

Vi vände oss till George Hill, ansvarig för teleservicen Buzzavox och bosatt i Cambridge, Nya Zeeland. Eftersom George är en hjälpsam själ, begav han sig genast (det var bara fyra dagar

Familjen samlad runt mamma Ingers kauriträd

till den 1 mars) till en lokal planträdgård och fann ett bra exemplar av ett ungt kauriträd. Genom Queen Elizabeth II Trust fick han sedan kontakt med Alister och Ann Stubbs, som äger en farm i Waitomo på nordön. Han tog kauriträdet och körde till deras farm. En plats utsågs och trädet planterades av Alister Stubbs den 1 mars.

Snabbt körde sedan George tillbaka till kontoret i Cambridge för att faxa till Kjell i Sverige att allt var ordnat. Och så kunde Inger Persson få ett fint födelsedagskort på morgonen av sin 40-årsdag med besked att hon nu ägde ett kauriträd på Nya Zeeland!

I december samma år kunde familjen Persson äntligen åka till Nya Zeeland och låta Inger beskåda sitt alldeles egna kauriträd. Här följer utdrag ur deras berättelse.

"Vi bokade en resa genom Vänskapsföreningen 16 dec - 9 jan 97. Pappa Kjell 43, Inger 40, Johan 17, Robert 14 och Henrik 9 år. Första veckan tillbringade vi på nordöns norra del. Vädret växlade mellan regn och hård vind till solsken. Det var Nya Zeelands kallaste sommar på länge, vilket var bra med tanke på våra bleka

kroppar som fick vänja sig försiktigt vid sol. Julhelgen tillbringade vi i Auckland. Under jul- och nyårshelgen hade vi speciellt stort utbyte av Buzzavox, där vi både lämnade och tog emot årets jul- och nyårshälsningar. Om servicen blir tvåspråkig kan även nyfunna vänner kontakta varandra.

Därefter bilade vi ner till Te Kuiti och Waitomo som var huvudmålet för vår resa.

Spänningen steg ju närmare vi kom farmen. Till slut var vi där och mottogs av Ann och Alister Stubbs och Alisters bror Anthony Stubbs. Vi hade per brev blivit inbjudna att bo hos dem under vår vistelse i Waitomo. Bara det var fantastiskt, att få komma en nyzeeländsk familj så nära inpå livet.

Andra dagen vandrade vi äntligen över de vackra kullarna på gården, med all boskap betande runtomkring, bort till området med "native bush" och reservatet. Ann och Alister visade vägen. Upp på en kulle gick stigen som Alister bitvis huggit ut ur den snårigt beväxta marken. I lä och skydd av andra träd stod det lilla kauriträdet med stängsel runt, för att skydda mot de vildgetter som leker i omgivningarna. Det hade femton grenar, var ungefär en halvmeter högt och såg ut att trivas bra där. Det var en underlig känsla att var på andra sidan jorden och se på sitt träd och veta att man kanske aldrig kommer dit mer. Förhoppningsvis vill någon av barnen återvända och rapportera hem om det har vuxit."

Inger Persson

Ny medlemsförmån

Tony O'Connor, australisk kompositör, kännetecknas ofta som pionjärenav "Relaxation Music". Musiken han komponerat och skrivit de senaste tio åren är helt inspirerad av naturen, och genom sina album vill han frambringa den härliga förnimmelsen av att vara mitt i Australiens natur och uppleva dess ljud, djur- och växtliv.

Australiana Products Sweden erbjuder nu alla medlemmar i Vänskapsföreningen 10% rabatt på Tony O'Connors "Nature Relaxation Music", t ex *Tales of the Wind*, *Rainforest Magic*, *Uluru*, *Kakadu*, *Seashore Sunrise* m fl

Medlemspriser: Cd-skivor 165:- (inkl moms och porto). Ordinarie pris: 185:- Vet du vilken CD du önskar, sätt in beloppet på postgiro 482 01 92 - 5 (Australiana Products Sweden) och skriv namn, adress, telefon, medlemsnummer samt din beställning på giroblanketten. Kontakta annars Janice Leijon, Australiana Products Sweden, Trumpetgatan 6, 271 92 Ystad tel: 0411-60636, fax 0411-60635

G

JESSING SHIPPING A/S

SYDHOLMEN 14 DK-2650 HVIDOVRE

TLF. 36776002 FAX. 36779401

Containers från Skandinavien till Australien och Nya Zeeland arrangeras. Delade containers koordineras.

Nya Zeeland först med århundradets fest

Gisborne, längst ut på Nya Zeelands ostkust, blir tillsammans med några söderhavsoar först med att se solen gå upp på det nya seklets allra första morgon. Staden har bildat en klubb som planerar nyårsfestligheter. Gisborne 2000 blir ett 24 timmar långt kalas med underhållning, mat och vin, sportaktiviteter och lasershow, mitt i den nyzeeländska sommaren.

Klubben Odyssey's End planerar nu tillställningen som blir den mest omfattande någonsin i regionen. Antalet gäster är dock begränsat till mellan 60 000 och 70 000. Medlemmarna får förtur till vissa aktiviteter samt en rad andra förmåner - bl a planteras en skog med varje medlems namn skrivet på en skylt.

Ett brett utbud av mat och vin, sport, fiske, musikuppträdande och fyrverkerier blir några av höjdpunkterna. Pacific Tall Ships Festival 2000 kommer att passera Gisborne på nyårsafton för att sedan besöka några andra hamnar på Nya Zeelands nordö. En tidskapsel kommer att förslutas till år 3000, och alla klubbmedlemmar får möjlighet att skriva några rader som läggs in i kapseln.

Bra tidningar att abonnera på

Tänker du emigrera till Australien eller Nya Zeeland och gärna vill vara informerad om förhållandena Down Under?

Då är det en god idé att abonnera på:

Australian News. Abonnemang 6 mån £ 11 • 12 mån £ 19,50
Australian Outlook. Abonnemang 6 mån £ 9,30 • 12 mån £ 17,60
New Zealand Outlook. Abonnemang 6 mån £ 8,10 • 12 mån £ 15,00
Destination New Zealand. Abonnemang 6 mån £ 9,75 • 12 mån £ 18,00
Southern Cross. 12 nummer £ 16 • 26 nummer £ 26 • 52 nummer £ 47
Newzgram. Abonnemang 6 mån NZ\$ 23 • 12 mån NZ\$ 44
Upplysningar om tidningarna hos Vänskapsföreningen.

Sommartips

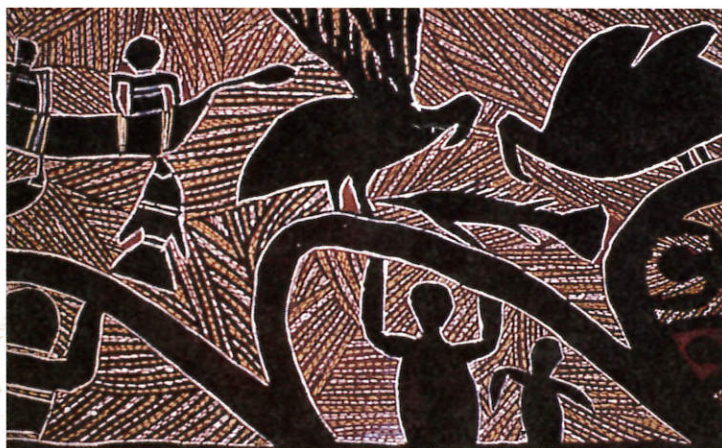
Tjukurrpa - Drömspar

Beinner du dig i Göteborg i sommar har du mjlighet att se vrldsutstllningen "Tjukurrpa"-Drömspar, som stlls ut p Konsthallen fr o m den **26 maj - 10 augusti**.

Utstllningen "Tjukurrpa" innehller aboriginska mllningar fr Donald Khans kollektion och r en av vrldens

mest omfattande och innehllsrika samlingar av aboriginsk konst.

Mllningarna representerar aboriginer- nas vrldsaskdnning, jordens skapelse och de historier som berattas om detta. Parallellt med Konsthallens utstllning, kan man beskda australiska bark- mllningar p Etnografiska museet. Utmrkt tillfllen att i sommar f en bit av Australiens genuina kultur med i bagaget!

Fredragshallare skes

Hur lng en resa n r, s tar den slut - men minnena kan ingen ta ifrn dig... Har du tagit diabilder frn resan du gjort och kanner att du skulle vilja dela med dig av dina reserfarenheter inf r publik - hr av dig till oss!

..resminnen skes också!

Skriv gärna och berätta om din resa, en speciell upplevelse eller om du har något tips av något slag du gärna skulle vilja dela med dig. Vi tar tacksamt emot alla bidrag - bara skriv!

SÄHÄR SÄGER MAN I AUSTRALIEN!

Många frågar efter de typiska s k slangorden i Australien. Vad som r slang eller inte r i dag emellertid svårt att avgöra.

Hör följer några exempel:

arvo	eftermiddag
dinki-di	genuin, äkta
bunch of fives	knytnäve
kangaroos in his	
top paddock	lite tokig
sheila	ung kvinna
trouble n' strife	hustru
shout	bjuda laget runt
barbie, barby	barbecue, grillparty
good on yer, on ya	bra gjort
lollies	godis
chook	kyckling
pom	engelsman
frog	fransman
cossie	baddräkt, badbyxor
Oz	Australien
no worries	inga problem
ute	lastbil
milk bar	kvartersbutiken

RESKOMPIS SÖKES/DIVERSE

Reskompisar skes. R en tjej fdd 75 som lngtar efter att resa ut i vrlden, s fort reskassan blir tillräcligt stor. Jag vill främst till Thailand, Malaysia och Australien. Söker kontakt med tjejer som funderar p att göra en liknande resa. Skriv gärna till mig. Svar till "Ressugen skor- pion".

Reskompis skes! Äldre manlig - resvan - talar engelska. Hösten 97. Själv har jag rest åtskilligt. Önskad resväg: Hawaii-Samoa-Nya Zeeland-Sydney. Svar till "Samoa".

Reskompis skes! Jag r en 22-årig tjej fr Göteborg som ska studera i Brisbane att halvår fr o m juli 97. Det skulle vara roligt om jag kunde få sällskap p resan dit. Kontakta Titti, tel 031-775 77 24.

Reskompis skes. R en man i 60-årsåldern som planerar att göra en resa

på 5-6 månader i Australien, ev stopp p ut- eller hemresa. Planerad avresa okt-nov 97. Kontakta Uuto Lehto, Mölnlycke. Tel: 0705-23 71 06, träffas säkrast lördagar och söndagar.

Toyota Hiace m. poptop, 81, diesel, sälges i Cairns i juli '97. Plads till 5 pers. velindrettet med masser af udstyr. Desuden tilbagekøbsgaranti til medio december. I alt 7000 AU\$. Interesseret? Læg besked på vores Buzzavox: 006493563916 telebox nummer: 63488. Så kontakter vi jer i løbet af kort tid. Claus Hansen og Katrine Vedel. P.S Fra Australien ring: 1800121915 telebox nummer: 63488

Bil til salg i Cairns pr. 15.06.97. Ford Falcon St. car '83, aircondition. Ideel til biltur i Australien. AU\$ 2500. For yderligere information: Gunnar Hansen tlf: 62691004 eller 64771945.

Erfaring søges: To unge søger info/ma-

teriale/erfaringer/råd og tips fra personer, der har været på telt/cykeltur i Australien (Outback og kystområder). Alt har interesse. Kontakt: Rune Nehls Rasmussen tlf: 20952090, eller Rene Thorsen Nehls tlf: 53508156.

Til salg 1/7 '97 i Auckland. WW Auto Camper, Kørt ca 95000 km, pris: 5500 Au\$ med udstyr. Kører perfekt, eftersat hos AA (FDM). Årg: 1972. Inger Brøndum V/ Anders Espersen, 17 Palm Ave, Stoke Nielsons, New Zealand, 006435476551.

Hvem ved hvad? Han er landskabsingeniør og hun er blomsterdekoratør. Alt hvad angår job og jobmuligheder i Australien og New Zealand har vores interesse: Kontakt venligst Charlie B. Hansen, Nyningen 18, 8240 Risskov.

Min store drøm er at komme til Australien og arbejde som kok. Jeg er en 20-

årig pige, der er udlært kok til sommer. Jeg er ved at søge arbejdstilladelse. Har du nogle kontakter/erfaringer m.m., vil jeg meget gerne høre nærmere: Margit Friis, Abildvej 4, vær 6, 4180 Sorø.

Min son og jag ämnar besöka Australien i sommar och önskar gärna få kontakt med i Australien boende f d nordbor, och "Aussies" med för den delen. Vi planerar att så småningom flytta till Australien. Vi r även intresserade av att köpa en bil, s hör gärna av er till: John Parman, Ljustergrand 5A, 116 68 Stockholm. Tel: 08-462 9149. E-mail: scan.land@swipnet.se

Guldkusten (nära Brisbane). Rum i familjehus med tropisk trädgård, nära havet. AUD 20/natt med frukost. Kontakta: Karl Eriksson, 1 Marbella Drive, Benowa QLD 4217. Tel: +61 755 39 3316.

Vinlandet Nya Zeeland

Nya Zeeland är i dag känt för att tillverka världens bästa vitvin på druvorna Sauvignon Blanc och Chardonnay. Nya Zeeland är ett av de nya vinproducerade länderna som alltmer uppmärksammas. Den första vinstocken planterades av en missionär 1819 och det första deciderade vinfältet planterades 1833 nära Bay of Islands.

Med tiden utvecklades nya vinområden och dessa ansågs oftast bättre än de ursprungliga norr om Auckland. Därför har nu många av Auckland's vinbryggerier vinodlingar runt hela Nya Zeeland. Som exempel kan nämnas vinhuset Babich som grundades 1919 i Henderson. Babich har vinfält både i Henderson, Gisborne och Hawke's Bay på nordöns ostkust, samt i Marlborough högst upp på sydön.

Samtliga vinodlingar ligger på Nya Zeelands ostkust, vilket beror på att blåst och regn normalt kommer västerifrån. Således faller regnet på västsidan (på sydön upp till 7 meter om året!), luften blir ren och klar när den når över till ostkusten och solen lyser desto mer. Solen skiner hela 2400 timmar om året i Marlborough, jämfört med 2100 timmar om året i Bourgogne. Vinodlingarna ligger alla nära havet vilket resulterar i kyligare klimat än i många europeiska vindistrikt som ligger längre in i landet. Klimatet är också kyligare, men solen lyser mera och sammantaget resulterar det hela i längre mognadstid. Lång mognadsperiod ger mer saft, kraft och smak i druvorna vilket innebär en god utgångspunkt för att vinsorterna ska bli smakrika. Man kan likna processen med tomater som man odlar hemma i trädgården. De som tar längre tid på sig att mogna, smakar oftast bättre än en tomat som fått växa i drivhus för att mogna rekordsnabbt.

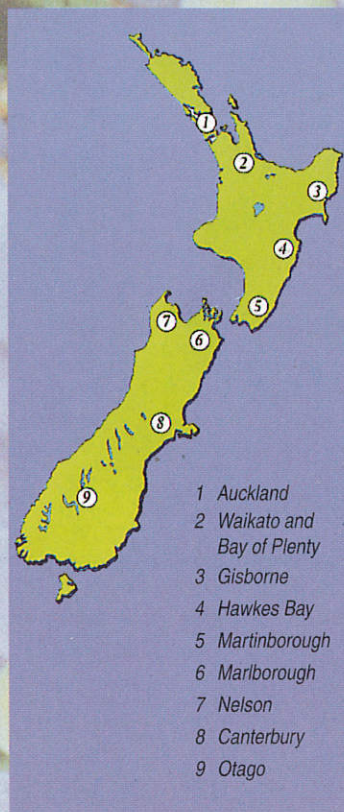
Det är emellertid endast sedan 10-20 år tillbaka som Nya Zeeland har producerat vin i internationell klass. 1970 fick nyzeeländarna upp ögonen för att klimatet i landet någorlunda motsvarade klimatet i Tyskland. Man planterade därför Müller-Thurgauvinstock (som är mycket utbredd i Tyskland) på flera fält i Nya Zeeland. Resultatet blev att vinet ofta ansågs bättre än de tyska.

I slutet av 70-talet fick nyzeeländarna blodad tand och frågade sig om det även skulle vara möjligt att odla de lite

ädlare druvtyperna. Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Cabernet Sauvignon, Merlot och Pinot Noir är ju alla kända för att ge framstående viner i bl a Frankrike. Resultatet visade sig främst på vitvinsområdet. Man kunde, som tidigare nämnts, mäta sig med de traditionella vinländerna eftersom man fick viner med en underbar bouquet av frukt och blommor på ett sätt som man inte kunnat på andra ställen. Man talar i dag om en speciell "Marlborough-stil" som andra vinländer nu försöker efterlikna. Vinerna är typiskt torra och kraftiga med en bra syrabalans.

På rödvinsområdet har man inte förrän de senaste 4-5 åren sett resultat. Rödvinsvinstockar tar längre tid på sig att leverera goda druvor (minst 8-10 år) och eftersom stockarna planterades i mitten av 1980-talet, kan resultatet kanske bli lika överveldigande som för vitvinerna.

Det finns nio vinproducerande områden i Nya Zeeland. Bland de mest kända är Hawke's Bay på nordöns ostkust. Området är mest känt för sina

Chardonnayer och för rödvinsdruvorna Cabernet Sauvignon och Merlot. Strax norr om huvudstaden Wellington finns Martinborough, vars område är speciellt känt för sina Pinot Noirdruvor, exempelvis från vingården Ata Rangi.

På andra sidan av Cook Strait, högst upp på sydön, ligger Marlborough. Här planterades den första vinstocken så sent som 1973. I dag räknas området till det bästa distriktet när det handlar om att odla den vita druvan Sauvignon Blanc. Den första vinstocken med Sauvignon Blanc planterades i början på 1980 och man tvivade i början på om druvan överhuvudtaget skulle kunna trivas och överleva. Men det visade sig att Sauvignon Blanc-druvan i detta distrikt ger ett sprött och friskt vin med en kraftig bouquet av fläder, krusbär och svarta vinbär.

En av pionjärerna i området är Hunter's Wines. Vingården grundades 1982 av Ernie och Jane Hunter. Sedan 1984 har Hunter's varit kända för att producera de bästa Sauvignon Blanc i världen. Succén visade sig redan i mitten av 1980-talet då Hunter's två gånger vann den erkända vintävlingen som arrangeras av Sunday Times Wine Club i London. Hunter's senaste succé var hösten 1996 då den engelska vintidningen Decanter korade Hunter's Oak Aged Sauvignon Blanc till den bästa utanför Europa.

I februari i år besökte jag för tredje gången Nya Zeeland. Sedan mitt förra besök 1993 hade det skett en otrolig utveckling. Många nya vingårdar har dykt upp. De existerande har ökat sin produktion kraftigt genom att ha byggt ut produktionsanläggningar och genom att ha planterat druvor på nya marker. Och man planerar ytterligare nyplanteringar. Från 1992 till 1997 har arealen med vinodlingar ökat från 600 hektar till 1000 hektar.

På själva vingårdarna köper man in ny produktionsutrustning som aldrig förr, dels för att kunna tillverka vin av alla de många extra druvorna men även för att höja kvaliteten. Således har kvaliteten på rödvin blivit bättre, och till motsats från mitt förra besök fann jag denna gång riktigt goda rödviner.

En stor del av vinerna ransoneras till de enskilda importörerna i olika länder eftersom produktionen ännu inte helt kan följa upp till efterfrågan. De flesta vinerna säljs i England, Australien och USA. Men även i Sverige finns nyzeeländskt vin och tendensen pekar tydligt åt att importen av varan från Nya Zeeland kommer att öka.

Peter Kjølgaard Andersen

Utgivare:
Scandinavian Australian
New Zealand Friendship Association
Kastellgatan 17, Box 7124
402 33 Göteborg
Tel: (int+46) 031-774 0075
Fax: (int+46) 031-774 0228

Högsta beskyddare: Her Excellency,
the Australian Ambassador to Sweden,
Ms. Judith Peard.

Ansvarig Utgivare: Leif Johansson
Redaktion: Else Kirstine Knudsen,
Carina Dietmann, Erika Dahlberg,
Marianne Jørgensen och Christine Møller

Tryckeri: M
Tryckt på: C
Upplaga: (s
(dansk utgå

NEWSletterges ut i två utgåvor och
skickas till medlemmar i Sverige,
Danmark och Norge fyra gånger om året.
ISSN 1103-064X

LARS KARLSSON

ERIK DAHLBERGSGATAN 38

451 31 UDDEVALLA

18276

Brev från Sydney

Vi är nu mitt uppe i vintern, ja så kallar vi den här årstiden, även om dags-temperaturen i Sydney oftast ligger mellan 15 och 20 grader. Fast nätterna är svala, och det blir kallt inomhus. De flesta hus i Sydney saknar centralvärme, och jag har aldrig i mitt liv frusit så mycket som jag gjorde den första vintern i Sydney. Jag var ju van vid att det skulle vara varmt och mysigt inomhus. Nu har jag vant mig, och sätter på mig en tröja när jag går utifrån och in i stället för tvärtom. Och med en varm tröja och eld i brasan blir det mysigt, även utan centralvärme.

I år ska vi ägna oss åt vintersport. Vi ska åka iväg på en veckas skidsemester om drygt en månad. Australiens skidområde ligger i Snowy Mountains, på gränsen mellan delstaterna New South Wales och Victoria. En del skidorter, t ex Thredbo och Perisher ligger i New South Wales. På andra sidan delstatsgränsen ligger bl a Falls Creek. Från Sydney kör man till Snowy Mountains på 6-7 timmar. Skidåkning kan ungefär jämföras med skidorter i svenska och norska fjällvärlden vad det gäller längd på nerfarter och branthet. Fast det är ju mycket annat som är annorlunda. För det första så kan den australiska skidsåsongen snarare jämföras med den skandinaviska sommaren vad det gäller längd och pålitlighet, dvs skidsåsongen är kort och opålitlig. Vi satsar i år på att första veckan i augusti ska bjuda på härlig snö och bra skidåkning. Nu kan vi bara hålla tummarna. Inte lär jag förfrysa näsan som jag gjorde i min ungdom när jag skulle lära mig åka slalom i Vemdalen i alla fall. Risken att jag får användning för gummistövlar och solkräm är betydligt större. Vi ska åka till Charlotte Pass, en liten skidort vid foten av Australiens högsta berg, Mount Kosciuszko (2 228m). Stavningen på denna bergstopp har förresten ändrats, och numer

ska det vara Mount Kosciuszko. En polsk upptäcktsresande var 1840 den första europé som besteg detta berg. Han namngav det efter en polsk frihetskämpa på 1700-talet, Kousciuszko. Under åren som gått har bokstaven "z" fallit bort och uttalet förenkelskats. Men i fjol insåg myndigheterna att om bergstoppen har fått sitt namn från en person bör ju stavningen vara korrekt, och det bortglömda "z" stoppades

som gäller. För den oinsatte liknar det rugby, men spelet är något *helt* annat enligt förstasigspåare. Man får inte tacklas och man får bara springa med bollen om man studsar den var tionde meter. Bollen, som liknar en rugbyboll, kan sparkas eller "boxas" till medspelare. Spelarnas dräkter består av små korta shorts och ärmlösa T-shirts. Efter en match är spelarna ofta täckta av gytja. Måldomarna däremot har vit

ska samväldet. Australiens damlag är ett av världens främsta.

Under de senaste månaderna har dödshjälp, eller eutanasi, varit ett hett debattämne i Australien. För ungefär ett år sedan beslöt delstatsparlamentet i Northern Territory att läkare under vissa förutsättningar skulle ha rätt att hjälpa patienter att dö. Detta gällde patienter som led av en obotlig dödlig sjukdom. Northern Territory var därmed först i världen med att legalisera dödshjälp. Ett fåtal patienter hann utnyttja den nya lagstiftningen. För ett par månader sedan satte sig Australiens federala parlament över denna lagstiftning och upphävde lagen. Så debatten rör två punkter: dels dödshjälp och dels om de federala parlamentet ska sätta sig över delstatsparlament. Båda frågorna är komplicerade.

Jag vill slutligen meddela att man minsann kan njuta av europeisk kultur även fast man bor på andra sidan jordklotet. Eurovisionsschlagerfestivalen sänds nämligen på TV här. Det är väl inte så att massorna bänkar sig för en helkväll framför burken, men för oss européer sugna på riktig *kultur* är det bara att vrida på ratten till den minst populära kanalen. I år var det förstas inte så kul att vara skandinav. Inte ens om vi hade lagt samman våra poäng hade det blivit något att vara stolt över. Nåväl, bättre lycka nästa gång.

Eva White

Commonwealth Coat of Arms - ska symbolisera Australiens stater.
Foto: Australian Tourist Commission

tillbaka igen. Fast jag tror nog att det kommer att ta ett tag innan australierna lär sig att vrida tungan rätt och uttala namnet på polskt vis.

Skidåkning är ju ingen större vintersport här, med tanke på det begränsade området där det går att åka skidor. De populäraste idrotterna den här tiden på året är rugby och fotboll av många olika slag och "netball" för tjejer. Vanlig fotboll blir alltså populärt. Framförallt yngre spelar ofta fotboll. Det kryllar av pojklag i fotboll. I vår fotbollsklubb finns det 14 lag i åldersgruppen U7. Rugby spelas i två olika varianter, rugby union och rugby league som liknar varandra men har helt skilda supportergrupper. I delstaten Victoria spelas inte mycket rugby, utan där är det den australiska ursporten "Australian Rules Football"

kostym och en speciell vit hatt. Men skratta inte, för denna sport är helig för alla i Melbourne. Matcherna drar otroligt med åskådare. I en debatt om de olika typerna av rugby och fotboll på radio häromdagen hörde jag en äldre dam som ringde in och sa att "Australian Rules" är bäst för de spelarna har snyggast ben. Och i de korta shortsens visar de verkligen sina tjusiga ben.

Tjejerna spelar "netball" den här tiden på året. Om de har vackra ben ska jag låta vara osagt, men det har de nog för de spelar i korta kjolar. Netball liknar basketboll, men man får bara ta ½ steg med bollen och inte får man springa och studsa bollen heller. Det gäller alltså att kunna placera sig och passa väl. Netball spelas framför allt i länder som en gång tillhörde det britti-

Skriv till oss!

**Sista datum för bidrag
till nästa NEWSletter
15 juli 1997**